

Help, de prijzen dalen

18-11-2013

Pag. 13

Eurocommissaris Olli Rehn waarschuwt: het deflatiespook waart door Europa

'Mensen besteden hun geld niet. Om hun omzet te behouden, verlagen bedrijven hun prijzen. Gevolg: een neerwaartse spiraal zoals in de jaren 30'

Gert Peersman

Professor economie (UGent)

Diverse economen nemen steeds nadrukkelijker het D-woord in de mond. De kans op deflatie in Europa is fors toegenomen. De Europese Centrale Bank is waakzaam, want het

prille economische herstel kan in de kiem gesmoord worden.

Sushi is lekker, maar veel meer hoeven we van Japan niet over te nemen. En al zeker niet hun jarenlange deflatie. Toch is net dat wat nu op de loer ligt. De Europese Centrale Bank (ECB) verlaagde recent onverwacht de rente in de eurozone, in een poging de inflatie te stimuleren en de economische groei te ondersteunen. In Griekenland daalden de prijzen in oktober met gemiddeld 1,9 procent, in Cyprus met 0,5 procent. Deflatie ligt op de loer in beide landen, net als in Spanje, Portugal en Ierland. Dat blijkt uit een nieuwe raming van het Europees statistiekbureau Eurostat. Het is in dat licht ook dat eurocommissaris Olli Rehn vorige week de Duitsers de levieten las over hun handelsoverschot. "Duitsland moet er vooral voor zorgen dat de binnenlandse vraag wordt gestimuleerd. Die maatregelen zijn goed voor Duitsland, dat op zijn beurt als groeimotor ook Europa kan meetrekken", zegt Rehn.

Spaarparadox

De vrees dat het prille economische herstel in de eurozone in de kiem wordt gesmoord is reëel. De Amerikaanse econoom Paul Krugman liet zich al bezorgd uit. Ook bij ons laten steeds meer economische stemmen zich in die zin uit. Professor Gert Peersman (Universiteit Gent): "Nu de economie door de financiële crisis in de problemen zit, potten veel mensen uit angst hun spaargeld op. Dat is de beruchte spaarparadox. De mensen besteden hun geld dus niet terwijl dit goed zou zijn voor de economie. Om hun omzet te behouden, zullen de bedrijven hun prijzen verlagen. Je krijgt dan een neerwaartse spiraal zoals in de jaren dertig." Bedrijven zien hun omzet dalen en schrappen wellicht extra banen. Het gevaar voor een jobless recovery, waarbij de economie aantrekt, maar er geen directe werkgelegenheid gecreëerd wordt, is vandaag volop aan de gang. De landen in de eurozone die vandaag effectief al kampen met deflatie kunnen hun monetair beleid niet versoepelen om de inflatie op te krikken. De Europese Centrale Bank bepaalt het geldbeleid. En net in die landen is de werkloosheid momenteel torenhoog, waarschuwde recentelijk nog de Belgische professor Paul De Grauwe.

Bubbels

Een bijkomend gevaar, en bewijs voor de op gang zijnde deflatie, is de creatie van bubbels. De lage rentes vandaag zorgen ervoor dat wie geld te besteden heeft een wedloop inzet naar enig rendement. Kijk naar de vastgoedprijzen in bijvoorbeeld Spanje, kijk naar de aandelenmarkten die terug naar recordniveaus klimmen, of kijk naar de nieuwe gekte op de beurs en overnamemarkten waarbij kleine technologiebedrijfjes opnieuw aan prijzen worden gewaardeerd waarbij een gezond mens zich afvraagt hoe ver men het nog kan drijven. Nieuwe zeepbellen zijn in de maak, en als die uiteenspatten, zal dat met een oorverdovende knal zijn. The Economist legde enkele weken terug ook al de vinger op opgedreven private en publieke schuld. Als door deflatie de reële last van die schulden toeneemt, dan krijg je weer onzekerheid in het financiële systeem. Financiële instabiliteit is nefast voor de groei en jobcreatie. Een helse vicieuze cirkel. Sushi is lekker, maar te veel zorgt voor een indigestie.